

Otázka: Prenatální, perinatální a novorozenecké období

Předmět: Vývojová psychologie

Přidal(a): JaničkaSestřička

Vývojová psychologie patří mezi základní psychologické disciplíny.

- Zabývá se vývojem člověka od početí do smrti a zabývá se studiem změn, ke kterým dochází v průběhu života. Nejznámější český psycholog zabývající se vývojovou psychologií byl profesor **Zdeněk Matějček**.

ZÁKLADNÍ POJMY

- **Fylogeneze**- vývoj lidského druhu
- **Ontogeneze**- vývoj jednotlivce v celém životě
- **Ontogenetická psychologie**- vývojová psychologie

PERIODIZACE LIDSKÉHO VĚKU

1. **Prenatální vývoj**- od početí do porodu
2. **Perinatální období**- období během porodu
3. **Novorozenecké období**- od narození do 4-6 týdnů
4. **Kojenecké období**- 4-6 týdnů do 1 roku
5. **Batolecí období**- od 1 roku do 3 let

6. **Předškolní věk**- od 3 let do 6-7 let
7. **Mladší školní věk**- od 6-7 let do 10-11 let
8. **Starší školní věk**
 - **Prepuberta (10-12 let)**
 - **Puberta (13-15 let)**
 - **Adolescence- 15-22 let**
9. **Dospělý věk**
 - **Ranná dospělost- 20-30 let**
 - **Střední dospělost- 30-45 let**
 - **Pozdní dospělost- 45-60 let**
10. **Stáří**
 - **Ranné stáří - presenium (60-74 let)**
 - **Pozdní stáří - senium (75- 89)**
 - **Dlouhověkost - kmetství (nad 90 let)**

ZÁKONITOSTI VÝVOJE

- Vývoj je individuální
- Vývojové fáze na sebe navazují (při hospitalizaci může dojít k regresi → návrat do předchozí vývojové fáze)
- Vývoj probíhá od méně dokonalého k dokonalejšímu
- Nerovnoměrně se vyvíjí
- Nejintenzivnější je do 4 let
- Každé vývojové období má svou úlohu-
- Například novorozenecké= adaptace na vnější svět

PRENATÁLNÍ OBDOBÍ

- Začíná početím a končí porodem. Trvá 280 dní (10 lunárních měsíců, 9 kalendářních měsíců).

- Vývoj plodu dělíme do 3 období

A) OBDOBÍ BLASTÉMOVÉ

- Od početí do prvních srdečních ozev, zhruba do 4 týdnů
- V tomto období dochází k velkému vývoji CNS

B) OBDOBÍ EMBRYONÁLNÍ

- Od 4 týdnů do 3 měsíce
- Je to nejcitlivější období (na škodliviny, nemoci- zarděnky- nyní očkování)
- Dokončuje se vývoj CNS
- Začínají se objevovat první reflexy (sací = cucání palce)
- Začíná reagovat na podněty z vnějšího okolí (poloha matky, ozvy srdce matky)

C) OBDOBÍ FETÁLNÍ

- Od 4 měsíce do narození
- Dochází k růstu plodu a ke zlepšování všech funkcí
- Bylo zjištěno, že plod je brzy připraven na mimoděložní činnost (např. sací reflex, úchopový reflex)
- Od 3 měsíce je plod velmi aktivní, pohybuje hlavou, rukama a nohama
- Jeho aktivita se uplatňuje i během porodu
- Dítě má schopnost sociální interakce (zklidnění během hudby, kterou dítě vnímalo i během prenatálního období, přitisknutí na hrud')
- Vliv na vývoj plodu má i postoj matky, jestli je dítě chtěné nebo nechtěné.

D) NEGATIVNÍ FAKTORY

- Stres matky (noční práce, vedoucí pozice)
- Alkohol, kouření, drogy
- Úrazy
- Během prvních 3 měsíců nejlépe žádná těžká námaha
- Nemoci matky např. zarděnky, diabetes, pohlavní nemoci
- Neshody Rh faktoru matky a otce

PERINATÁLNÍ OBDOBÍ

- Období během porodu. Velký význam má přítomnost partnera při porodu (nebo blízkého člověka). V 70. letech zavádí do praxe **Frederick Leboyer** šetrný neboli něžný porod.

ŠETRÝ NEBOLI NĚŽNÝ POROD

- porod probíhá v přítmí
- může hrát hudba
- přítomnost otce
- žena může rodit do vody
- po narození se nechává dotepat pupečník -> dítě se nemusí najednou nadechnout
- dítě se po porodu přikládá na matčino tělo, má možnost se přisát -> pozitivní vliv na laktaci
- → dítě neustále zaujímá embryonální polohu
- po porodu systém room - ing in (matka má pořád dítě u sebe) -> navázání vztahu, nácvik péče o novorozence

NOVOROZENECKÉ OBDOBÍ

- Od narození po 28 den
- **Váha:** 3000-4000g
- **Délka:** 50-52 cm
- **Dech:** 40-60 min
- **Pulz:** 150-180 min
- V prvních 3 dnech se váha sníží až o 7%
- **VÝVOJOVÝ ÚKOL:** adaptace na vnější prostředí
- **LANUGO:** prvotní ochlupení
- **MOTORIKA:** je závislá na zralosti CNS (novorozenec je vybaven reflexi)

Druhy reflexů

- **SACÍ**
- **MOORŮV OBJÍMACÍ REFLEX-** do 3 měsíce
- **ROBINSONŮV ÚCHOPOVÝ REFLEX-** do 3 měsíce
- **TOMICKO - ŠÍJOVÝ REFLEX-**hlava je obrácená ke zvednuté ruce
- **REFLEX CHŮZE**
- **PUPILÁRNÍ CHŮZE**

Pohyby jsou neuspořádané impulzivní

1. **REAKTIVNÍ-** nepodmíněný reflex
2. **SPONTÁNNÍ-** mávání rukama a nohama

- Reakce jsou mimovolné=nejsou ovládnány vůlí vylívají z nezralosti mozkové kůry
- Psychické stavy dítěte jsou pohyby celého těla

- Smyslové vnímání /citlivost/- nejvíce vnímají **HAPTICKY (dotyky těla)**
- Vestibulární vnímání – vnímání pohybu a polohy těla (uklidnění dítě pomocí houpání)
- **Zrakové vnímání**
 - Novorozenec dokáže rozlišit světlo; tmu a obrysy
 - Ve 14 dnech dokáže očima ulpívat na daném předmětu
 - Koncem 1 měsíce jsou oční bulvy v souhře a dítě dokáže vydělit předměty z prostředí
- **Sluchové vnímání**
 - Na silné zvukové podněty reaguje celým tělem
 - Ve 2 měsíci tzv. **SLUCHOVÉ SOUSTŘEDĚNÍ**
- Čich a chuť jsou nediferencována
- Je termolabilní reaguje na malé teplotní rozdíly
- Dítě 20h spí a 4h bdí = tímto si vytváří **BIORYTMUS**- střídání spánku a bdění
- Vytváří si vztah z matkou
- Matka se učí rozpoznávat, co dítě chce a v toto období je spojeno s psychosomatickým stavem